

Poplava

NORTH DAKOTA
DEPARTMENT OF HEALTH
701.328.5210 701.328.5211
701.328.2378 701.328.1291

INFORMACIJE

Hitne mjere predostrožnosti za zaštitu zdravlja u poplavljenim područjima

Poplave mogu ugroziti zdravlje na mnogo načina. Pridržavajući se donjih uputstva, stanovnici poplavljenih područja mogu zaštititi svoje zdravlje.

Osobe

Nakon dodirivanja zagađenih materija, temeljito operite ruke sapunom i nezagađenom vodom, prije nego dodirnete dijelove svog tijela ili neku drugu osobu, posebno pazeći na lice, usta, oči i nos. Ne dodirujte i ne rukujte sa prehrambenim namirnicama i priborom za jelo i kuhanje sve dok temeljito ne operete ruke. Sve pojave proljeva, bolova u trbuhu, iznenadne pojave bolesti ili infekcije, odmah prijavite svom ljekaru ili nadležnom medicinskom osoblju. Djeca se ne smiju igrati u naplavljenoj vodi zbog njene uloge u prenošenju bolesti. Neke od bolesti vezanih za naplavljenu vodu su tifusna groznica, dizenterija i zarazni hepatitis.

Napajanje električnom energijom

Potrebno je prekinuti napajanje strujom i prirodnim gasom, kao i napajanje iz rezervoara sa propanom, kako bi se spriječili požari, električni udari i eksplozije. Pokušajte se vratiti kući dok ima dnevnog svjetla kako ne biste morali koristiti bilo kakvo osvjetljenje. Koristite baterijske svjetiljke i lampe umjesto svijeća, gasnih lampi i baklji. Ukoliko osjetite miris plina ili sumnjate da je došlo do istjecanja, zatvorite glavni gasni ventil, otvorite sve prozore i odmah izidite iz kuće. Obavijestite o tome preduzeće za snabdijevanje gasom, policiju i vatrogasce. Ne palite svjetlo i ne činite ništa što bi moglo dovesti do pojave varnica. Ne vraćajte se u kuću dok ne dobijete potvrdu da nema opasnosti. Može doći i do oštećenja električne instalacije. Ako primjetite oštećene vodove ili varničenje, ili ako se osjeti miris

paljevine mada nema vidljivog plamena, odmah isključite električno napajanje na prekidaču.

Prehrambene namirnice koje su poplavljene, zamrznute ili iz hladnjaka

Ne konzumirajte bilo kakve namirnice koje su došle u kontakt sa naplavljenom vodom. Bacite sve namirnice koje su možda došle u kontakt sa naplavljenom vodom, a nemaju nepropusno pakovanje. Neoštećene i tvornički konzervirane namirnice možete ostaviti ako sa njih

uklonite naljepnice, temeljito ih operete, a zatim dezinficirate rastvorom koji možete napraviti ulivanjem 1 čaše bjelila za rublje u 20 litara (5 galona) vode. Stavite nove naljepnice na limenke i navedite rok trajanja i proizvođača. Namirnice konzervirane u domaćinstvu, kao i spremnici za namirnice sa zatvaračima i poklopcima sa navojem, krimpovanim čepovima (gazirana pića), čepovima na zakretanje i čepovima sa pokretnim gornjim dijelom, treba baciti ako su bile u kontaktu sa naplavljenom vodom jer ih nije moguće dezinficirati. Kada se radi o hrani za bebe koristite isključivo hranu u limenkama u koju nije potrebno dodavati vodu.

Ako vaš hladnjak ili zamrzivač ostanu bez struje duže vrijeme:

- Zamrznutu hranu rasporedite u zamrzivače vaših prijatelja koji imaju struju.
- Potražite zamrzivače u prodavnicama, crkvama, školama ili komercijalnim objektima za zamrzavanje, u kojima ima struje.
- Koristite suhi led: 12 kg (25 libe) suhog leda može držati zamrzivač od 25 l na temperaturi ispod nule tri do četiri dana. (Budite oprezni sa suhim ledom jer zamrzava sve što dodirne. Nosite suhe, debele rukavice kako biste izbjegli ozljede.)

Odmrznute namirnice možete konzumirati ili ponovno zamrznuti ako su još uvijek „na temperaturi hladnjaka“ ili ako sadrže kristale leda. Radi sigurnosti, zapamtite sljedeće pravilo, „**Kada sumnjate, odmah bacite.**“ Bacite sve namirnice koje su na sobnoj temperaturi bile dva sata ili duže, kao i sve namirnice

koje imaju neobičan miris, boju ili izgled. Vaš hladnjak će i bez napajanja održavati temperaturu namirnica otprilike četiri sata ako ne budete otvarali vrata. Dodajte kocke leda ili suhi led u hladnjak ako prekid struje potraje duže od četiri sata.

Zaliha vode za piće

Javni vodovod: Javni vodovod sadrži brojne sigurnosne mehanizme za zaštitu kvaliteta vode. Međutim, ovi zaštitni mehanizmi mogu biti poništeni u slučaju poplava i drugih vanrednih okolnosti. Službenici vodovodnog preduzeća će vas informisati o mogućim problemima i dati vam uputstva kako da osigurate ispravnost vode za piće. Ako ste zabrinuti za sigurnost vode obratite se vodovodu kako biste saznali da li je potrebno preduzeti određene mjere predostrožnosti.

Vlastito vodosnabdijevanje: Naplavne vode mogu unijeti materije zagađene uzročnicima bolesti iz štala, hranilišta za stoku i kanalizacionih odvoda u bunare pitke vode. Voda iz poplavljenih bunara ne smije se koristiti za piće osim ako nije testirana, a njena ispravnost potvrđena od strane državnog ili lokalnog zavoda za javno zdravstvo. Za piće i kuhanje najbolje je koristiti flaširanu vodu dok se ne utvrdi da je voda iz bunara ispravna. Ako niste sigurni u **bakteriološku** ispravnost vode, preduzmite sljedeće mjere opreza:

- Procijedite vodu kroz čistu tkaninu kako biste uklonili materije koje se talože ili plivaju.
- Prokuhajte vodu i ostavite da ključa jednu minutu.
- Ako nema mogućnosti za prokuhavanje vode, dezinficirajte je koristeći neko od sljedećih sredstava:
 - Bjelilo za veš (5,25% natrijum hipoklorit) – pomiješajte 1/8 čajne kašike (0,5 ml) bjelila za veš (bez vještačkih mirisa) u 4 l vode i ostavite da stoji 30 minuta prije upotrebe. Udvostručite količinu bjelila ako je voda obojena ili mutna.
 - Jodna tinktura – Dodajte 10 kapi po litru vode, dobro promiješajte i ostavite da stoji 30 minuta prije upotrebe.
 - Tablete joda ili hlora (nabavljene u apoteci ili prodavaonici sportske opreme) – slijedite uputstva na pakovanju.

Za analizu bakteriološke ispravnosti vode za piće obratite se jednoj od dolje nabrojanih laboratorija kako biste dobili specijalni spremnik za uzorke i detaljna uputstva.

Astro-Chem Lab, Inc.
4102 Second Ave W
PO Box 972
Williston, ND 58801
701.572.7355

Fargo Cass Public Health
435 14th Ave S
Fargo, ND 58103
701.298.6986

First District Health Unit
801 11th Ave SW
PO Box 1268
Minot, ND 58702-1268
701.852.1376

Grand Forks
Environmental Laboratory
503 South 4th St
PO Box 5200
Grand Forks, ND 58206
701.746.2594

Division of Laboratory
Services
North Dakota
Department of Health
2635 E Main Ave
PO Box 5520
Bismarck, ND 58502-5520
701.328.6272

Minnesota Valley Testing
Laboratories
1411 S 12th St
Bismarck, ND 58504
701.258.9720
800.279.6885

Southwestern District
Health Unit
2869 3rd Ave W
Dickinson, ND 58601
701.483.0171
800.697.3145

Osim bakterija, tokom poplave bunar može biti zagađen i određenim hemikalijama. Posebnu pažnju treba obratiti na **nitrate** koji konzumirani u vodi za piće mogu izazvati ozbiljna oboljenja kod djece. Metemoglobinemija onemogućava apsorpciju kiseonika u krvi i dovodi do toga da dijete poplavi. Ozbiljna trovanja, koja mogu biti smrtonosna, su se dešavala kod djece mlađe od 6 mjeseci nakon konzumiranja vode koja sadrži nitrate (poput azota) u koncentracijama većim od 10 miligrama po litru.

Pomoć i podrška

Ako imate pitanja ili trebate pomoć pozovite lokalni odjel Ministarstva za javno zdravstvo Sjeverne Dakote:
Kvalitet vode – 701-328-5210
Komunalna služba – 701-328-5211
Suzbijanje bolesti – 701-328-2378
Namirnice i smještaj – 701-328-1291